

**Centropa Alapítvány
Éves Beszámoló
2018.**

Tartalom

Áttekintés	1
A Centropáról	3
Rólunk mondták – idézetek tanárainktól	4
Szemináriumok tanároknak.....	5
Videókészítési verseny	7
Kiállításaink.....	8
Közös Nevező Oktatási Program.....	9
Díjkiosztó ünnepség.....	11
Café Centropa.....	12
Nemzetközi projektek	13
Centropa Jewish Network	13
Centropa Summer Academy.....	14
Költségvetés áttekintése	15
Partnereink és támogatóink 2018-ban	16

Áttekintés

A Centropa 2001 óta végez kiemelkedően sikeres társadalomtörténeti kutatómunkát, melynek során elsődleges források alapján, személyes történeteken keresztül mutatja be a közép- és kelet-európai zsidóságot a 19–20. század fordulójától napjainkig. A Centropa célja egyrészt a zsidóság történeti örökségének megőrzése és elérhetővé tétele, másrészt olyan módszerek és megoldások kidolgozása, melyek elősegítik a legmodernebb technológiák hasznosítását az oktatásban.

Egyéni módszertanának segítségével a közoktatásban és informális oktatásban egyaránt hasznosítható innovatív segédanyagokat készít, melyek alkalmazásával a felnövekvő generációk múlthoz való viszonyának alakításához és a másság elfogadásának tanításához kíván hozzájárulni. Saját módszereinek népszerűsítésével segíti a kompetencián alapuló oktatási formák térnyerését.

A Centropa Alapítvány 2018-ban is azon dolgozott, hogy hozzájáruljon egy párbeszédnek, valamint kölcsönös érdeklődésnek és tisztelettel alapuló társadalom felépítéséhez. Zsidó családtörténeti adatbázisunk, és ezen elsődleges forrásokra épülő oktatási anyagjaink és projektjeink ebben az évben is több száz pedagógust és diákot mozgattak meg. 3 szemináriumot tartottunk tanároknak, videókészítési versenyünkben 105 diák és 29 tanár vett részt, vándorkiállításainkhoz 74 kortárs tárlatvezetőt képeztek partnereink, Közös Nevező programunk keretében pedig 291 diák és 29 tanár működött együtt, csökkentve a természetes iskolai szegregáció negatív hatásait. A Centropa interjúalanyai 250 diákkal találkoztak a Café Centropa program keretében, éves záróünnepségünkön pedig 300 diák, tanár és érdeklődő osztozott sikereinkben.

A Centropa nem csak magyarországi, hanem nemzetközi szinten is elért sikereket. Videókészítési versenyünkre 2018-ban is érkeztek mind a négy visegrádi országból diákmunkák, továbbra is a Centropa magyarországi irodájából koordináltuk a Centropa Jewish Network nevet viselő, az európai zsidó iskolák közti hálózatot építő egyedi programunkat, valamint aktív részesei voltunk a Centropa Summer Academy, vagyis a Centropa Nyári Akadémia nemzetközi tanárkonferencia berlini megszervezésének.

A 2018-as évben több alkalommal szerepeltünk a médiában, tevékenységünkről beszámolt többek közt két alkalommal az Index.hu, a 168 óra, a Kibic magazin, illetve több helyi lap. Ezen túlmenően szerepeltünk több ízben a Klub Rádióban, valamint helyi rádiók és tévék adásaiban. 2018-ban már a közösségi médiában lévő jelenlétünket is erősítettük, ez a folyamat 2019-ben is folytatódni fog.

Folytattuk szakmai partnerségünket a Mozaik Zsidó Közösségi Hub-bal, a Történelemtanárok Egyletével, a Haver Alapítvánnyal, az Uccu Alapítvánnyal, valamint a Mazsihisszel és a Holokauszt Emlékközponttal. Szakmai partnerségeink fejlesztésére a 2019-es évben is külön figyelmet fordítunk azzal a céllal, hogy növeljük társadalmi hatásunkat.

Köszönjük, hogy érdeklődnek és elolvassák ezt a beszámolót! Amennyiben még több információra lennének kíváncsiak, vagy kérdéseik merülnének fel, rendelkezésükre áll:

A Centropa Alapítvány csapata

Jobbról balra: Dr. Czingel Szilvia – oktatási és kulturális programok koordinátora; Kenesei Marcell – igazgató; Benyes-Szölőssy Andrea – pénzügyi munkatárs; Páll Edit – önkéntes; Lukács Bence – informatikai munkatárs; Pál Borbála – oktatási programok koordinátora; Emily Lalande – gyakornok

A Centropáról

Centropa 15 országban készített életútinterjúkat és folytatott archiváló munkát közel 10 évig. Ennek eredményeképpen létrejött az első olyan online adatbázis, amelyben egyszerre hozzáférhetők és kutathatók zsidó családok élettörténetei és a hozzájuk tartozó családi fényképek. Az interjúk az oral history módszerével készültek, és középpontjukban nem a Holokauszt, sokkal inkább a huszadik század egésze áll: interjúalanyainkat arra kértük, meséljenek emlékeikről a gyermekkortól a felnőttkorig, a mindennapi élet vidámságaitól a legnagyobb tragédiáig.

A Centropa nemzetközi internetes adatbázisában 1300 életútinterjú, 22 000 fénykép és számos egyéb dokumentum kereshető szabadon. Magyar nyelven 220 interjú készült, melyekhez közel 5000 régi fénykép és dokumentum tartozik. Ezek az interjúk 1910–1935 között született magyarországi és határon túli magyar ajkú zsidók beszámolóí háború előtti életükről, rokonaikról, háborús élményeikről, a háború utáni újrakezdeésről, a szocializmus évtizedeiben szerzett tapasztalataikról és arról, hogyan alakult sorsuk 1989 után. A történetek hol szórakoztatóak, meghatóak, elkésesítők vagy tanulságosak - mind hiteles lenyomatai egy mára már szinte teljesen letúnt világnak.

Összegyűjtött interjúink és fényképeink felhasználásával folyamatosan fejlesztünk oktatási anyagokat, melyek középiskolai keretek között felhasználhatók. A legérdekesebb történeteinkből rövid, 10-20 perces kisfilmek készültek, és négy vándorkiállításunk is járja Magyarország iskoláit, kiállítótermeit és művelődési központjait. Célunk, hogy személyes történeteink kiindulópontként szolgáljanak a múlt század eseményeinek feldolgozásához - legyen szó történelem- vagy magyaróráról, holokauszt emléknapról vagy iskolai témahétről. Kiemelten fontosnak tartjuk oktatási anyagainkban a modern technológiák megjelenítését, elősegítve, hogy a 20. század történelmi eseményeit a 21. század eszközeivel juttathassák el a pedagógusok a fiatalokhoz.

Hisszük, hogy hiteles, hatékony munkát csak a pedagógusokkal szoros együttműködésben végezhetünk. Filmjeinkhez és kiállításainkhoz a honlapunkon számos óraterv és projektötlet tartozik, melyeket tanárok próbáltak ki és töltöttek fel. Évente megrendezésre kerülő szemináriumainkon és workshopjainkon is arra biztatjuk a résztvevőket, hogy osszák meg egymással tapasztalataikat, és közösen dolgozzanak ki ötleteket a Centropa anyagainak felhasználására. Így épül fel az az egyedülállóan jól használható, sokrétű pedagógiai háttéranyag, amely mindenki számára hozzáférhető a Centropa weboldalon.

Rólunk mondták – idézetek tanárainktól

„Gyakorlatias, abszolút integrálható az oktatásba (nemcsak történelem órán), érzékenyítő, a Centropa minden segítséget megad, motiváló a tanárok és a diákok számára is, új lehetőségek, előítéletek csökkentése.” – Mátyásovszky Katalin, Kovács Margit Iparművészeti Szakgimnázium és Szakközépiskola, Győr

„Hogy mit jelentett nekem a Centropa Közös Nevező programjában a részvétel? Elsősorban új élményeket, találkozási, együtt alkotási lehetőségeket a gyerekek számára. Egy tőlünk teljesen különböző iskolai közeggel való találkozást, amelyet máshol nem élhetnek meg. Ezentúl az iskola híréhez is hozzá tehet, ráadásul a szülők számára is látható és vonzó lehet egy jól sikerült program, amely tényezők szintén visszahatnak a diákokra.” - Majsai Virág Eszter, Wesley János Iskola – Máv telep, Budapest

„Nagyon pozitív, hasznos volt a találkozás - "nem vagyok egyedül" érzést ismét segítette. Nem "tuti jó", kész megoldásokat kaptunk, hanem "csak" lehetőségeket, ismereteket, ismeretségeket... amelyeket a saját és partner intézménnyel használhatunk és használni is fogunk. „ – Barnáné Nagy Angéla, Nebuló Készségfejlesztő Iskola, Kalocsa

„Végre egy továbbképzés, amin a szervezők hisznek abban, amit csinálnak, nemcsak megélhetésből teszik” – Vass Miklós, ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, Budapest

„Egy új dologgal ismerkedhettem meg! Megerősített abban, hogy a diákoknak igen is lehet ebben a témában is olyat mutatni, ami megfogja őket, és érzékenyebbé teheti őket a témával kapcsolatban!” – Feketéné Gaál Katalin, Győri Szolgáltatási SZC Kossuth Lajos Középiskolája és Kollégiuma, Győr

„A legfontosabb amit a szemináriumtól kaptam, és amit a mindennapi mókuserék örületében kaphattam, az az inspiráció: ... hogy a szokásos, sokszor kipróbált óráim helyett végre újjal próbálkozzak majd, ... , lendületet kapjak a körülöttünk folyó történések feletti méltatlankodás mellett a cselekvéshez, megerősödjek a hitemben, hogy a gyerekekkel való munkán keresztül van esély egy jelenleginél jobb világot felépíteni - és hogy vannak olyan emberek, akiknek ez ugyanolyan fontos, mint nekem, és tudunk egymásra támaszkodni a közös cél eléréséhez. És nem melleleg egy teljesen kész óratervvel, forrásokkal, linkekkel, anyagokkal, legalább egy hónapnyi osztályfőnöki órai ötlettel és programtervekkel jöttem el, így nem csak a lelkem kapott lendületet, hanem már a gyakorlatban is rögtön használhatom a hétvége produktumait. Nagyon köszönök mindent!” – Minich Eszter, ELTE – Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium, Budapest

Szemináriumok tanároknak

A Centropa Alapítvány két különböző akkreditált tanárképzést is biztosít az érdeklődők számára: a Centropa családtörténeti archívumát és arra épülő oktatási anyagokat bemutató hagyományos képzést, valamint a Közös Nevező oktatási programhoz tartozót. A 2018-as évben három akkreditált képzést tartottunk gyakorló pedagógusoknak, melyeken összesen 88 tanár vett részt; ebből 68 új és 20 veterán tanár.

Két hagyományos szemináriumunkat Budapesten és Győrött szerveztük meg. A győri képzés 25, a Centropa számára új tanár, illetve 3 veterán, a budapesti képzés pedig 15 új és 3 veterán részvételével zajlott le. A képzések keretében a résztvevők megismerhették a Centropa oktatási eszközeit, az általunk készített családi interjúkon és fényképeken alapuló multimédiás filmeket és vándorkiállításokat. Találkoztak új, interaktív oktatási módszerekkel, melyek projektmunkán alapulnak, az élménypedagógia eszközeivel és az új technológiák adta lehetőségek bevonásával mozdítják ki a diákokat komfortzónájukból. A szemináriumok lehetőséget teremtettek arra is, hogy a pedagógusok megoszthassák egymással bevált gyakorlataikat és ötleteiket, és tanulhassanak egymástól. Fontosnak tartjuk, hogy a tanárok a szeminárium után rögtön hasznosítani tudják a tanultakat, ezért a résztvevők csoportmunka keretén belül készítették óraterveket, projektvázlatokat a Centropa anyagaihoz kapcsolódóan.

A továbbképzés tematikája:

- Ismerkedés a zsidó hagyományokkal, zsinagógalátogatás
- A Centropa családtörténeti adatbázisának bemutatása, felhasználási javaslatok
- A Centropa multimédia filmjeinek bemutatása, óratervek készítésére kiscsoportos munka keretein belül
- A Centropa által alkalmazott módszerek bemutatása, „veterán” pedagógusok beszámolója jó gyakorlatokról
- A Centropa *Történetek egy családi albumból* vándorkiállításának megtekintése, felhasználási javaslatok
- Találkozás holokausztúlélőkkel.

A 2018-as év harmadik szemináriuma a Közös Nevező program előkészítő képzése volt, melyet 45 tanár részvételével bonyolítottunk le, 30 új és 15 veterán pedagógussal. Közös Nevező programunk célja, hogy felvegye a harcot a magyar oktatásban jelen lévő természetes szegregációval azáltal, hogy különböző származású, vallású, háttérű diákok számára teremt lehetőséget a találkozásra és a közös projektmunkára. A Közös Nevező tanárszeminárium során a projektben résztvevő pedagógusokat készítjük fel arra, hogy sikeres programvezetőkkel váljanak.

Ennek értelmében a továbbképzés célja, hogy a résztvevő ismerje meg:

- az interkulturális pedagógia és kommunikáció legalapvetőbb jellemzőit;
- a többségi és kisebbségi csoportok egymáshoz való viszonyának történeti és kulturális hátterét;
- a Magyarországon hátrányos helyzetben lévő tanulók helyzetét;
- a projektmódszert és projektfeladatok alapjait, és alkalmazásának lehetséges módszereit.

A továbbképzés tematikája:

- Az interkulturális pedagógia alapjai, módszerek megismerése szakértői prezentációkon keresztül
- A hátrányos helyzetű csoportok megismerése és megismertetése; a különböző vallási, etnikai csoportok közti társadalmi megbékélés. Találkozás kisebbségi csoportok képviselőivel, érzékenyítő, párbeszédet elősegítő módszerekkel
- Aktív állampolgárságra nevelés, a civil társadalom szerepének megismerése civil szervezetek beszámolóin keresztül
- Konfliktuskezelés és mediáció
- Projektmegvalósítás, projektfeladatok az oktatásban: gyakorlati útmutató, veterán tanárok prezentációi a jól bevált gyakorlatokról.

A szeminárium során 9 partnerségen alapuló projektterv készült el, melyeket a 2018/2019-es tanév során valósítanak meg a különböző háttérű iskolák. Az idei év egyik fókuszában a *Szól a kakas már* című zsidó népdal áll, így négy projekt ezt a témát fogja feldolgozni zenei eszközökkel. A Közös Nevező programunkról részletesebben a beszámoló 8. oldalán lehet olvasni.

Videókészítési verseny

A 2017/2018-as tanévben már hatodik alkalommal rendeztük meg videókészítési versenyünket. Ez volt a második év, hogy a verseny nemzetközi volt; nem csak Magyarország, hanem a három másik visegrádi ország – Csehország, Lengyelország és Szlovákia - tanulói is pályázhattak kisfilmjeikkel, ezzel is erősítve a régió nemzetközi kapcsolatainak megerősödését. Olyan diákok által készített kisfilmeket, videókat vártunk, melyek a kelet-közép európai zsidóság történetét, illetve annak egyes részeit, érdekességeit dolgozzák fel.

A 2017/2018-as versenyben 28 diákcsoport vett részt, ez összesen 105 diákot és 29 tanárt jelent négy országból és 24 településről. A filmek teljes egészében a tanulók munkái, akik maguk végeztek kutatást, gyűjtöttek fotókat, írtak forgatókönyvet, vágták és narrálták a filmet. A videók angol felirattal is nézhetőek, így más országok diákjai is megértik őket és tanulhatnak belőlük. Mint mindig, a tanulók most is rendkívül kreatívnak bizonyultak: színészkedtek, interjúkat készítettek holokauszt túlélőkkel, izgalmas történetekre bukkantak, különleges technikákat és effekteket alkalmaztak. Az idei tanévben a kisfilmek színvonala olyan magas volt, hogy a nemzetközi tanárokból álló szakmai zsűrinek nehézséget okozott a nyertesek kiválasztása, illetve az arra érdemes munkák megfelelő díjazása. Így végül mind a középiskolás, mind pedig az általános iskolás kategóriában megosztott helyezésekről döntöttek. Minden film megtekinthető a Centropa honlapján, a lenti linkeket követve.

A verseny díjazottjai

Középiskolás kategória

Első helyezettek

- [I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki \(Dąbrowa Górnicza, Lengyelország\)](#)
- [II Liceum Ogólnokształcące Imienia Emilii Plateri Sosnowcu \(Sosnowiec, Lengyelország\)](#)

Második helyezettek

- [Gymnázium Jana Nerudy \(Prague, Csehország\)](#)
- [Zespół Szkół Ekonomicznych im. gen. M. Smorawińskiego, Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych \(Kalisz, Lengyelország\)](#)

Harmadik helyezettek

- [Gymnázium Sahy \(Sahy, Szlovákia\)](#)
- [III Liceum Ogólnokształcące w Gdańsku \(Gdańsk, Lengyelország\)](#)

Általános iskolás kategória

Első helyezettek

- [II Niepubliczne Gimnazjum \(Kamieńskie Młyny, Lengyelország\)](#)
- [II. Rákóczi Ferenc Gimnázium \(Budapest, Magyarország\)](#)

Második helyezettek

- [Szkoła Podstawowa nr 10 im. M. Konopnickiej \(Kalisz, Lengyelország\)](#)
- [Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kamieńskich Młynach \(Kamieńskie Młyny, Lengyelország\)](#)

Harmadik helyezettek

- [Kós Károly Általános Iskola \(Budapest, Magyarország\)](#)
- [Kalocsai Nebulók \(Kalocsa, Magyarország\)](#)

Különdíjasok

- [Ócsai Bólyai János Gimnázium \(Ócsa, Magyarország\)](#)
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, im. gen. M. Smorawińskiego (Kalisz, Lengyelország)
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II (Chorzów, Lengyelország)

Folytatva a hagyományt, a 2018/2019-as tanév kezdetén meghirdettük a hetedik videókészítési versenyt, amelyen – az előző évi nagy sikerre való tekintettel – a visegrádi országok diákjai ismét pályázhatnak alkotásaikkal.

Kiállításaink

A Centropa három vándorkiállítása tematikusan, az általunk gyűjtött személyes történetekre építkezve mutatja be a 20. századi történelemnek egy-egy szeletét a zsidóság szemszögéből. Kiállításainkat elsősorban oktatási célra hasznosítjuk; a mozgatható paneleket díjmentesen szállítjuk és állítjuk fel azokban az iskolákban, művelődési házakban, kulturális intézményekben, ahol erre igény mutatkozik. A kiállítások felhasználásával kapcsolatban a pedagógusok szabad kezet kapnak; a legnépszerűbb módszer a kortárs tárlatvezetők képzése. Ennek lényege, hogy tanári segítséggel néhány elkötelezett diák válik a kiállítás tárlatvezetőjévé: ehhez előzetesen kutatómunkát végeznek, felkészülnek, sokat fejlődnek előadói készségeik. A 2018-as évben összesen 74 diáktárlatvezetőt képeztek ki partner tanáraink, és körülbelül 1740-en látták a kiállításainkat.

A *Történetek egy családi albumból* kiállítást az Amerikai Külügyminisztériummal és a budapesti Holokauszt Emlékközponttal együttműködésben hoztuk létre 2011-ben, és azóta is nagy sikerrel járja az országot. A kiállítás célja, hogy bemutassa a magyar zsidóság mindennapi életét, így a tablók olyan tematikus egységekre épülnek, mint az iskola, a munka, a vallás, a katonaság, a szabadidő, vagy a nyaralás. A kiállítás ezen kívül bemutat egy-egy családi portrét és sorsokat a holokauszt idejéről. A látogatókat nagyméretű fotók fogadják, melyek 1890-1990 között készültek, és amelyek a Centropa magyar adatbázisának részét képezik. A kísérő szövegek kétnyelvűek, angolul és magyarul is olvashatóak. 2018-ban összesen négy helyszínen járt a kiállítás:

- Ózdon a Széchenyi István Gimnáziumban, ahol partner pedagógusaink 7 diáktárlatvezetőt képeztek ki és körülbelül 100 fő tekintette meg a kiállítást az ő vezetésükkel.
- Győrött a Kossuth Zsuzsa Leánykollégiumban, ahol 4 diáktárlatvezető összesen 150 főnek mutatta meg a kiállítást;
- Hajdúböszörményen a Bocskai István Gimnáziumban, ahol 5 diáktárlatvezetőt képeztek ki és 200 embernek mutatták meg a kiállítást;
- Ócsán a Bolyai János Gimnáziumban, ahol 7 diák tárlatvezető mutatta be a kiállítást 80 érdeklődőnek.

2016 őszén nemzetközi projekt keretében készült el a *Túlélés Szarajevóban* címet viselő kiállításunk, mely a Centropa azonos című kisfilmjén alapul. A film és a kiállítás bemutatja a balkáni szefárd zsidóság történetét, és azt, hogyan alakult a szarajevói zsinagóga a délszláv háború idején segélyközponttá, ahol zsidók, muszlimok, katolikus horvátok és ortodox szerbek vallásra, származásra való tekintet nélkül segítették a város lakosait. A különleges történetet 2018-ban az ócsai Bolyai János Gimnázium tanulói ismerhették meg: 7 tárlatvezető segítségével 80 diák tekintette meg a kiállítást.

A Centropa legújabb kiállítása a *Szerelem papírrepülőn*, amely emléket állít az I. világháború és a korszak zsidó hőseinek, mindezt különleges családi legendáriumokon és fényképeken keresztül. A kiállítást 2016-ban, a 2B Galériával együttműködésben hoztuk létre. Tekintve, hogy a *Szerelem papírrepülőn* a többi Centropa kiállítástól eltérően nehezen felállítható, kevesebb helyre is tudjuk eljuttatni. 2018-ban két helyszínen állítottuk ki:

- Budapesten a Bláthy Ottó Informatikai Szakközépiskolában, ahol 100 diák látta a kiállítást;
- Illetve Debrecenben a Huszár Gál Gimnáziumban, ahol nagyjából 80-an tekintették meg.

Közös Nevező Oktatási Program

A magyar oktatási rendszer egyik legnagyobb jelenlegi kihívását a benne rejlő természetes szegregációs folyamatok negatív hatásai jelentik. Így jellemző, hogy a diákok anélkül végzik el az iskolát, hogy szorosabb kapcsolatba kerülnének tőlük eltérő vallású, származású, háttérű kortársakkal; személyes tapasztalatok híján pedig ismereteik félinformációkból, sztereotípiákból állnak. A probléma sokrétű, kezdeményezésünk célja, hogy a roma és nem-roma, zsidó és nem-zsidó, vidéki és városi, valamint hátrányos helyzetű és elit oktatási intézmények pedagógusai számára lehetőséget teremtsünk olyan oktatási projektek megvalósítására, melyek közelebb hozzák egymáshoz a legfiatalabb generáció képviselőit.

A Közös Nevező Oktatási Programot 2016 januárjában indítottuk, a diákprojektek ennek megfelelően a 2015/2016-os tanév második felében, később pedig a teljes 2016/2017-es, illetve 2017/2018-as tanévben zajlottak. 2018 őszén immár negyedik alkalommal került megrendezésre

a program, mely a tanév teljes ideje alatt fut majd: keretében 9 újabb projekt megvalósulására számíthatunk.

A 2017/2018-as tanévben összesen 9 együttműködési projekt készült 291 diák, 29 tanár, 21 oktatási intézmény közreműködésével, országsszerte 15 különböző településről. A diákprojektekről az alábbi linkekre kattintva lehet megtudni többet.

A projekt címe	Résztevő városok
Lakodalom a mi utcánkban <i>Zsidó és roma hagyományok felfedezése egy képzeletbeli esküvő megszervezésén keresztül.</i>	Budapest Sajókaza
Láss a kezeiddel! <i>A vakok mindennapi életének megismerése interaktív játékokon keresztül; tapintható könyv készítése.</i>	Budapest Polgár
Vándorlás a hosszú úton <i>A roma kultúra és a roma holokauszt eseményeinek megismerése.</i>	Szedres Várpalota
A zöldkakas színes gyémántfélkrajcárja <i>Az ismert népmesét a diákok roma zenével és illusztrációkkal dolgozták fel – ebben az ismert énekesnő, Szalóki Ági is a segítségükre volt.</i>	Budapest Pécs
RAPülés <i>A diákok együttműködésének eredményeképpen egy történelemmel kapcsolatos rapdal született.</i>	Budapest Gyöngyös
Mese és valóság <i>A diákok mindennapi életükről készítettek színházi darabot – megírták, előkészítették, majd el is játszották azt.</i>	Nagykálló Sáp
Noé bárkája <i>Amilyen sokszínű volt Noé bárkája, olyan sokszínű lett ez a projekt is – zsidó, roma és fogyatékkal élő diákok közös, kreatív munkája.</i>	Budapest Somogyvár
Egy század – két élet <i>A diákok egy roma és egy zsidó túlélőt kérdeztek a holokausztról és a huszadik századról; az összegyűjtött anyagból vándorkiállítás készült.</i>	Budapest Ózd
Lélektől lélelig <i>A diákok egymás és a környezetük megismerésére közös kirándulásokat tettek, melyeket a saját maguk által tartott diákvásárok bevételéből finanszíroztak.</i>	Kalocsa Veszprém

A diákok a projektek keretében nagyon változatos tevékenységet végeztek: készítettek kiállítást, írtak verseket, előadtak dalokat, megrendeztek egy képzeletbeli roma-zsidó esküvőt, készítettek tapintható könyvet vakok számára, színdarabot írtak és adtak elő, szerveztek kirándulást mentálisan sérült gyerekeknek, valamint többféle művészeti alkotás létrehozásban vettek aktívan részt. Ezek az aktív tanuláson és élménypedagógián alapuló programok kihozták a diákokat a mindennapi, megszokott környezetükből, és lehetővé tették, hogy a tanulók tapasztalatokat szerezzenek az övéktől eltérő kultúrákról, vallásokról, nemzetiségekről – mindezt személyes találkozásokon keresztül.

A megvalósuló projektek témában, tevékenységekben, illetve módszereikben is különböznek egymástól, hiszen minden iskola és diákcsoport más-más érdeklődéssel, készségekkel és tudással rendelkezik. A Közös Nevező keretén belül külön figyelmet fordítunk arra, hogy partner pedagógusaink diákjaik és osztályuk igényeinek megfelelően tervezhessék meg közös projektjeiket. Ebben a Mentor Csoport segíti őket: minden projektért egy-egy szakmai mentor felel, aki a tervezéstől a megvalósulásig követi a projektet, és biztosítja annak gördülékenységét.

Amiben mégis egyeznek a projektek:

- minden együttműködési projektben két vagy több olyan iskola diákjai vesznek részt, melyek eltérő társadalmi, kulturális, szociális háttérrel rendelkeznek;
- az élménypedagógia eszközeit alkalmazva fejlesztik diákjaik egyes kompetenciáit, bővítik tudásukat;
- ötvözik a formális és informális oktatási módszereket;
- az interaktivitásra törekszenek, minél alaposabban bevonva a résztvevőket;
- minden projekt része egy választott civil szervezet munkájának megismerése, az abban való részvétel;
- a diákok közös alkotásban, munkában vesznek részt, minden projektnek van egy kézzel fogható eredménye (például videó, kiállítás, vers, dal, színdarab, stb.)

Összeségében a Közös Nevező Oktatási Program fejlesztette a résztvevő tanárok és diákjaik számos képességét és készségét, hozzáadott tudásukhoz, és arra ösztönözte őket, hogy közös erővel valami társadalmilag hasznosat tegyenek – mindezt iskolai programok keretében, ám jórészt az iskola falait kívül. Mind a tanároktól, mind pedig a diákoktól érkezett visszajelzések azt igazolták vissza, hogy a Közös Nevező egyedi élménnyel gazdagította a résztvevőket, és a projekteknek köszönhetően kicsit jobban megismerkedhettek a társadalom különböző szegmenseivel.

Díjkiosztó ünnepség

A Centropa Alapítvány 2018-ban is megtartotta éves díjátadó ünnepségét a Holokauszt Emlékközpontban, ahol megköszöntük azon tanároknak és diákoknak a munkáját, akik a 2017/18-as tanév során óraterveket írtak, bemutatták a kiállításainkat, részt vettek a diákversenyein, filmeket és más projekteket készítettek.

A díjkiosztó ünnepség közösségi esemény, amely lehetőséget ad arra, hogy a hasonló területen tevékenykedő pedagógusok és az ő diákjaik ne csak beszámolókból és hírekből értesüljenek tanár- és diáktársaik munkájáról, hanem személyesen is találkozhatnak egymással. Az esemény abban is segít, hogy a résztvevők érezzék: egy nagyobb közösség tagjai, és befektetett munkájuk nem magányos harc. A legtöbb esetben alulfizetett, valamint saját szabad idejüket is beáldozó tanárok számára fontos ez a pozitív visszajelzés, ahogy a diákjaik számára is hasznos megmutatni, hogy a befektetett munka nem hiábavaló, annak igenis nagyobb a hatása, mint gondolnák.

A díjkiosztóra meghívtuk azokat a lengyel, szlovák és cseh diákokat és tanárokat is, akik részt vettek videóképzítési versenyünkön, valamint az ország számos pontjáról érkeztek magyar diákok is. A rendezvényen majdnem háromszázan vettek részt, az eseményről pedig [az Index.hu is beszámolt](https://index.hu).

Café Centropa

A Centropa számára kiemelten fontos, hogy tartsuk a kapcsolatot interjúalanyainkkal, akik megosztották velünk személyes történetüket, megalapozva ezzel oktatási programjainkat. 2018-ban összesen hat alkalommal szerveztünk kulturális összejöveteleket interjúalanyaink számára, és további négy alkalommal rendeztünk olyan programot, melynek keretében diákok is találkozhattak és beszélgethettek velük. A meghívott diákok és idősek személyes találkozásától azt reméljük, hogy a fiatalok számára hitelesíti a technológia által közvetített tartalmakat, az idősek pedig szívesen osztják meg élményeiket, így erősödhet a generációk közötti szolidaritás. A beszélgetések során a diákok személyes élettörténeteken keresztül betekintést kapnak a holokauszt borzalmaiba, de abba is, hogy milyen volt a hétköznapi élet zsidóként a két világháború között.

Ezek az események mindig rendkívüliek, hiszen a mai diákok az utolsó generáció, akik személyesen kérdezhetnek a holokauszt túlélőitől. Sokuk számára ez az első alkalom, hogy zsidóval találkoznak. A közös beszélgetés ugyan csupán néhány óráig tart, az emlékek azonban örökre elkísérik a diákokat; ők már mindig emlékezni fognak arra, amit hiteles forrásból hallottak, és nem lehet majd őket félinformációkkal megtéveszteni.

A kulturális összejövetelek helyszíne a budapesti Bálint Zsidó Közösségi Ház volt. A diákokkal való találkozások többsége a fogadó iskolákban volt, nem csak budapesti, de pécsi és külföldi diákok részvételével is. Az év végén megrendeztük a már hagyománynak számító hanuka ünnepségünket, melyen 120 diák, tanár, partnereink, valamint az interjúalanyaink is részt vettek. Ez a meghitt, közös ünneplés lehetőséget teremtett ismerkedésre a zsidó hagyományokkal, kötetlen beszélgetésre, illetve az év közös elbúcsúztatására.

Nemzetközi projektek

Centropa Jewish Network

A CJN, vagyis [Centropa Jewish Network](#) Európa zsidó iskoláit összefogó hálózat. Célunk, hogy az évente megrendezésre kerülő szemináriumok, workshopok és diákprojektek segítségével kapcsolatokat alakítsunk ki a különböző országok zsidó iskolái között – Zágrábtól Isztambulig, Budapesttől Stockholmig. Tanárainknak lehetőséget kínálunk arra, hogy megosszák tapasztalataikat külföldi kollégáikkal, és közösen beszélgessenek a zsidó iskolák kihívásairól, sikereiről. A diákok számára olyan projekteket, versenyeket kínálunk, melyek révén együtt dolgozhatnak külföldi társaikkal, megismerhetnek más zsidó közösségeket, ezzel is bővítve ismereteiket és erősítve zsidó identitásukat.

A CJN aktív tagja két jelentős magyarországi zsidó intézmény, a Lauder Javne Iskola és a Scheiber Sándor Gimnázium. Az iskolák tanárai rendszeresen részt vesznek képzéseinken, diákversenyekben és nemzetközi projekteken. Büszkék vagyunk rá, hogy a magyar iskolák ilyen aktívak és sikeresek az európai zsidó iskolák között.

2018-ban a CJN program keretei között tartottunk műhelyfoglalkozásokat zürichi, frankfurti és zágrábi zsidó iskolákban. Harmadjára szerveztük meg videókészítési versenyünket, melyre zsidó étellel, kultúrával, családtörténettel kapcsolatos filmeket készíthettek a diákok. A filmek elérhetőek a honlapunkon angol felirattal, így bárki számára megtekinthetők. A nemzetközi versenynek köszönhetően a résztvevő diákok megismerkedhetnek más országok zsidó közösségeivel és hagyományaival, és felismerik, hogy egy nagy, határokon átívelő közösség részei. A 2017/2018-as tanév diákversenyére négy kategóriában összesen 52 videó érkezett 10 különböző országból. A versenyen 40 pedagógus és több mint 200 diák vett részt. A filmek az alábbi linkekre kattintva tekinthetők meg:

- [Zsidó Szakácskönyv kategória](#)
- [Zsidó Családtörténetek kategória](#)
- [Zsidó Ünnepek kategória](#)
- [A Mi Közösségünk kategória](#)

Diákfilmek, melyek helyezést értek el:

- [Nyertesek](#)
- [Dobogósok](#)

Centropa Summer Academy

A Centropa éves nagyszabású programja, a Centropa Summer Academy – vagyis a Centropa Nyári Akadémia - 2018-ban immár tizenkettedik alkalommal került megrendezésre Berlinben. Az egyhetes szemináriumon 80 pedagógus vett részt 19 különböző országból – Európából, Amerikából és Izraelből. Magyarországot egy budapesti és egy pécsi pedagógus képviselte.

A Summer Academy során a résztvevő tanárok részletesen megismerkedtek Berlin történelmével és a helyi zsidó múlttal. Városi sétákon és múzeumlátogatásokon vettek részt: bejárták többek között a hajdani zsidónegyed, meglátogatták a holokauszt múzeumot, a treptow-i szovjet emlékművet, valamint a Berli Fal emlékművét. A tanárok tudásukat meghívott előadók és panelbeszélgetések segítségével mélyíthették el. A szeminárium során nagy hangsúlyt kapott az interaktivitás, és az, hogy a tanárok tanulhassanak egymástól. A résztvevők kiemelték, mennyire sokat jelentett számukra a nemzetközi léggör, az, hogy kollégáik mennyi eltérő nézőpontból tudták bemutatni ugyanazt a témát. A Summer Academy során természetesen bemutatásra kerülnek a Centropa oktatási anyagai, melyek felhasználhatóságáról veterán tanárok számolnak be. Végül mindegyik tanár részt vesz egy intenzív csoportos munkában, melynek eredményeképp egy választott témában óratervet készítenek, ezzel biztosítva, hogy az iskolába hazatérve tudják majd hasznosítani a Berlinben tanultakat. A Summer Academy legfontosabb eleme azonban mégis az a közösségi élmény, amely arra motiválja a tanárokat, hogy iskolájukban legyenek minél innovatívabbak és kreatívabbak.

A Summer Academy programjának megvalósításáért a Centropa bécsi irodája felel, de a Centropa magyarországi irodájának – vagyis a Centropa alapítványnak – a munkatársai is aktívan közreműködtek a program sikeres tervezésében, lebonyolításában, illetve értékelésében. A két résztvevő magyar pedagógus is hozzájárult a program sikeréhez: egyikük a Centropa *Túlélés Szarajevóban* c. filmjéhez kapcsolódó projektjét mutatta be, a másikuk pedig óraterveket készített a Centropa anyagaihoz, melyeket azóta is rendszeresen felhasznál a diákjaival.

Költségvetés áttekintése

Kiadások	
Működési költségek	16810295
Café Centropa	1603755
Szemináriumok / kiállítások	672018
Centropa Jewish Network	8457240
Közös Nevező	6281390
Videóverseny és díjkiosztó	3905611
Sourcebook	699899
Egyéb	3211792
Összesen	41642000

Források	
Támogatások	
Open Society Institute	4842394
German Marshall Fund	6988500
Mazsihisz	1750000
Claims Conference	1419000
Gallic Fund	1680000
European Jewish Fund	1260000
Amerikai Nagykövetség	3540980
Dutch Fund	2260000
Mozaik Hub	1700000
Centropa Bécs	13655250
Saját bevételek	
Regisztrációs díjak	87000
Könyv értékesítés	282556
Egyéb szolgáltatások	851630
Tartozások	1396690
Összesen	41714000

Partnereink és támogatóink 2018-ban

Szakmai partnerek:

Támogatók:

Galic Fund

G | M | F The German Marshall Fund
of the United States
STRENGTHENING TRANSATLANTIC COOPERATION

MAZSIHISZ
a változó világra nyitott zsidóság

Claims Conference ועידת התביעות
The Conference on Jewish Material Claims Against Germany

OPEN SOCIETY INSTITUTE

EUROPEAN JEWISH FUND
Strengthening Jewish Communities & Jewish Life in Europe

Konrad Adenauer Stiftung

FRIEDRICH EBERT STIFTUNG
Büro Budapest

JOODS HUMANITAIR FONDS